

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๓/๒๕๕๓

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ (กรณีนายจิรายุ จรัสเสถียร - ผู้ถูกร้อง และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ - ผู้ร้อง)

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) มีคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ปช. ๐๐๐๒.๐๑/๑๑๖๐ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๓ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ มีมติด้วยเสียงข้างมากกว่า นายจิรายุ จรัสเสถียร ข้าราชการการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ด้วย

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

(๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๕) ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งและวรรคสอง ให้นำบุคคลดังกล่าวยื่นบัญชีพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ด้วย

มาตรา ๒๕๒ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว คือ (๑) ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง (๒) ภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง และ (๓) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ... ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันที่ ตรวจพบว่า มีการกระทำความผิด และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และวรรคสอง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป ...

(๒) นายจิรายุ จรัสเสถียร/ผู้ถูกร้อง ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข (นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาธิต) ตามคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑๐๘๖/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ยื่นบัญชี ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๖.๑๘ น. โดยแสดงว่า ตนมีเงินสด จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เงินฝากธนาคาร ๒ บัญชี จำนวน ๓๔,๘๖๒,๒๑๓.๖๔ บาท ที่ดิน ๓ แปลง ราคา ๕,๘๐๐,๐๐๐ บาท โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งเป็นบ้าน ๑ หลัง รวมที่ดิน ราคา ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท และห้องชุด ๑ ห้อง ยานพาหนะ ๒ คัน ราคา ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท และทรัพย์สินอื่นเป็นนาฬิกา ๒ เรือน ราคา ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท รวมมูลค่าทรัพย์สิน จำนวน ๕๓,๑๖๒,๒๑๓.๖๔ บาท และหนี้สินเป็นหนี้เงินกู้ธนาคารอาคารสงเคราะห์ จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๓) คณะกรรมการ ป.ป.ช./ผู้ร้อง ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวใน (๒) แล้ว พบว่า ผู้ถูกร้องแสดงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า มีทรัพย์สินประเภทเงินฝากเพียง ๒ บัญชี เป็นเงิน ๓๔,๘๖๒,๒๑๓.๖๔ บาท โดยนำสำเนาสมุดคู่ฝากบัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๐๓๔-๑-๕๒๖๒๒๗-๔ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ ซึ่งมียอดเงินคงเหลือ จำนวน ๒,๐๒๘,๓๕๓.๖๔ บาท และสำเนาสมุดคู่ฝากบัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๔๕-๗ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน ซึ่งมียอดเงินคงเหลือ จำนวน ๓๒,๘๓๓,๘๖๐ บาท แนบเป็นหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน (เงินฝาก) ดังกล่าว แต่รายการทรัพย์สินที่ผู้ถูกร้องมีอยู่จริงแตกต่างไป คือ จำนวนบัญชีและเงินฝากธนาคาร ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ๑ ผู้ถูกร้องมีเงินฝากในธนาคารต่างๆ รวม ๑๓ บัญชี เป็นเงินเพียง ๔,๗๖๔,๓๑๘.๖๕ บาท ผู้ร้องพิจารณาแล้ว มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาดังนี้

(๓.๑) ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ๑ ตามที่มีทรัพย์สินและหนี้สินอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชี ๑ หรือไม่

(๓.๒) ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ๑ และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

ประเด็นแรก ผู้ร้องพบว่า ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ๑ ต่อผู้ร้อง ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่ยื่นบัญชี ๑ เมื่อเข้ารับตำแหน่งว่า มีเงินฝากในธนาคารเพียง ๒ บัญชี เป็นเงิน ๓๔,๘๖๒,๒๑๓.๖๔ บาท แต่ผู้ร้องตรวจสอบพบว่า ในวันที่ดังกล่าวผู้ถูกร้องมีเงินฝากธนาคารต่างๆ ๑๓ บัญชี เป็นเงินเพียง ๔,๗๖๔,๓๑๘.๖๕ บาท ผู้ถูกร้องจึงแสดงจำนวนบัญชีเงินฝาก และจำนวนเงินฝากไม่ตรงกับรายการที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชี ๑

ประเด็นที่สอง ประเด็นนี้แยกพิจารณาได้ ๒ กรณี คือ

กรณีที่ ๑ การที่พบบัญชีเงินฝากเพิ่มอีก ๑๑ บัญชี รวมเป็น ๑๓ บัญชี ผู้ร้องพิจารณาคำชี้แจงของผู้ถูกร้องแล้ว เห็นว่า คำชี้แจงมีเหตุผลรับฟังได้

กรณีที่ ๒ จำนวนเงินในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๕๕-๗ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน ที่ผู้ถูกร้องแสดงไม่ตรงกับจำนวนเงินที่ผู้ร้องตรวจสอบพบเนื่องจากพยานหลักฐานที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ฯ แสดงว่า ผู้ถูกร้องมีเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน บัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๕๕-๗ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๓๒,๘๓๓,๘๖๐ บาท โดยนำสำเนาสมุดคู่ฝากบัญชีดังกล่าวเป็นหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน ของผู้ถูกร้องและยื่นต่อผู้ร้องในเวลา ๑๖.๑๘ น. ของวันเดียวกัน แต่ผู้ร้องตรวจสอบพบในวันดังกล่าว ผู้ถูกร้องมียอดเงินคงเหลือในบัญชีเพียง ๑,๔๘๓,๘๖๐ บาท เพราะผู้ถูกร้องฝากเช็คจำนวน ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อเวลา ๑๒.๕๗.๑๕ น. แต่ผู้ถูกร้องขอถอนคืนไปเมื่อเวลา ๑๓.๔๖.๒๗ น.

(๔) ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องให้การยืนยันชัดเจนว่า ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องมีเงินฝากธนาคารเพียง ๒ บัญชี เป็นเงินรวม ๓๔,๘๖๒,๒๑๓.๖๕ บาท แต่การตรวจสอบพบผู้ถูกร้องมีเงินฝากธนาคาร ๑๓ บัญชี เป็นเงินรวม ๔,๗๖๕,๓๑๘.๖๕ บาท เพราะในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ก่อนเวลา ๑๒.๕๗.๑๕ น. ผู้ถูกร้องนำสมุดคู่ฝากบัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๕๕-๗ ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน ไปทำรายการฝากเช็คจำนวน ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท และพนักงานธนาคารลงรายการฝากดังกล่าวในสมุดคู่ฝากแล้ว ต่อมาก่อนเวลา ๑๓.๔๖.๒๗ น. ผู้ถูกร้องขอยกเลิกรายการฝากเช็คดังกล่าวโดยขอเช็คคืน และแจ้งต่อพนักงานธนาคารว่า ไม่ได้นำสมุดคู่ฝากมา (เวลาต่างกันเพียง ๐.๕๕.๐๘ น.) ทำให้พนักงานธนาคารไม่สามารถทำรายการยกเลิกการฝากในสมุดคู่ฝากในขณะนั้นได้ พนักงานต้องทำรายการ correct with book และรายการ no book เพื่อให้ปรากฏรหัส cor ในสมุดคู่ฝาก เมื่อมีการนำสมุดคู่ฝากมาติดต่อกับธนาคาร ฯ ในภายหลังเพราะได้มีการยกเลิกรายการดังกล่าวโดยผู้ถูกร้องเอง ดังจะเห็นได้จาก Report “Rdpbo” ๑๔๐ ของเทอร์มินัล สำเนาของเทอร์มินัล ๗๐๐ B ของเครื่องคอมพิวเตอร์ของธนาคาร ฯ และคำให้การของ นางจิณาภา โชคชัยคัตัญญู พนักงานธนกิจอาวุโส (สมุหบัญชี) ว่า ผู้ถูกร้องมีเงินทั้งหมดเพียง ๑,๔๘๓,๘๖๐ บาท หลังจากนั้น ผู้ถูกร้องได้ถ่ายสำเนาเอกสารสมุดคู่ฝาก ซึ่งแสดงว่า ผู้ถูกร้องนำเช็ค จำนวน ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท เข้าบัญชี แต่ไม่ปรากฏการยกเลิกการฝากเช็คดังกล่าว เป็นหลักฐานยื่นต่อผู้ร้องในเวลา ๑๖.๑๘ น. ทั้งๆ ที่ผู้ถูกร้องทราบข้อเท็จจริง เรื่อง การขอยกเลิกรายการฝากเช็คดังกล่าวดี และได้มอบซองบรรจุเอกสารต่างๆ รวมบัญชี ฯ แก่ นายทิม ขำพิสุทธิ์ ข้าราชการ

กระทรวงสาธารณสุข นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ๖ ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต ๘ รับเมื่อเวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. เพื่อนำไปส่งสำนักงาน ป.ป.ป. ภายในเวลา ๑๖.๓๐ น. และส่งให้เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องเมื่อเวลา ๑๖.๑๘ น. ผู้ร้องจึงมีมติด้วยคะแนนเสียง ๗ เสียง ซึ่งไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ต่อไป

(๕) ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องนำเช็คซึ่งบริษัท เสริมสุวรรณ แทรเวล จำกัด มอบให้แก่ผู้ถูกร้อง จำนวน ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท เข้าบัญชีเงินฝากซึ่งเป็นชื่อของผู้ถูกร้องที่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาอมวงศ้วน เมื่อเวลาประมาณ ๑๒.๕๗ น. เมื่อดำเนินการปิดผนึกของบัญชี ฯ ดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า บริษัท ฯ มาขอรับเช็คคืน (พบกันที่ใด เวลาใดไม่แจ้ง) เนื่องจากบริษัท ฯ มีภาระทางการเงินมากในขณะนั้น ด้วยความคุ้นเคยและไว้วางใจกัน ประกอบกับไม่เคยมีปัญหาว่าผู้ถูกร้องไม่เคยไม่ได้รับเงินจากการเล่นการพนันได้จากบริษัท ฯ เลย จึงรีบติดต่อ (ทำอย่างไร ไม่แจ้ง) กับธนาคาร ฯ เนื่องจากทราบว่า ธนาคาร ฯ จะรวบรวมเช็คไปฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. ซึ่งพอดีกับกระเป๋าใส่เอกสารของผู้ถูกร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องนำสมุดเงินฝากธนาคารใส่ไว้ติดไปกับรถยนต์ที่ผู้ถูกร้องให้คนขับรถไปปฏิบัติกิจธุระบางประการ ก่อนที่บริษัท ฯ จะมาขอคืนเช็ค ผู้ถูกร้องจึงต้องขอรับเช็คคืนจากธนาคาร ฯ โดยมีได้ใช้สมุดเงินฝาก ซึ่งธนาคาร ฯ ก็มีได้ขัดข้องแต่อย่างใด และได้ดำเนินการแล้วเสร็จ เมื่อเวลาประมาณ ๑๓.๕๖ นาฬิกา และผู้ถูกร้องคืนเช็คดังกล่าวแก่บริษัท ฯ แล้ว เมื่อผู้ถูกร้องได้รับกระเป๋าเอกสาร ซึ่งเป็นเวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. ผู้ถูกร้องจึงมอบของบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องให้ นายทิม จำพิสุทธ์ ไปยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนเวลา ๑๖.๓๐ น. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับของดังกล่าวเมื่อเวลา ๑๖.๑๘ น.

ด้วยเหตุนี้ สำเนาบัญชี ฯ จึงเป็นข้อเท็จจริงในขณะนั้น คือ เมื่อเวลา ๑๒.๕๗ น. ของวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ แต่เนื่องจากมีเหตุขัดข้องที่ผู้ถูกร้องต้องขอคืนเช็คจากธนาคารโดยมิได้ใช้สมุดเงินฝากตามที่ได้แจ้งมา จึงไม่มีรายการขอถอนเช็คที่แสดงในสมุดเงินฝาก แต่ธนาคาร ฯ ก็ลงบันทึกของธนาคาร ฯ และสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งระยะเวลาที่เป็นระยะเวลาที่กระชั้นชิดเนื่องจากวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นวันสุดท้ายของการยื่นบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงมิได้มีเวลาพิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบว่า เหตุการณ์ดังกล่าวในภายหน้าจะเป็นโทษแก่ผู้ถูกร้องอย่างไร

เช่นที่ปรากฏในขณะนี้ ดังนั้น การที่ด่วนสรุปว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ๑ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ จะเป็นการไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกร้องอย่างยิ่ง เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกร้องกล่าวนี้มีได้ปรากฏในสำเนาเรื่องนี้ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างไร ผู้ถูกร้องขอชี้แจงข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ก็ถูกละเลยเพิกเฉย ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องเชื่อว่า หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับฟังข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว จะต้องมิได้มีมติเช่นนั้น โดยจะเห็นได้จากข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏ มีเพียงกรรมการ ป.ป.ช. ๗ ท่าน (เกิน ๒ ใน ๓ เพียง ๑ เสียงเท่านั้น) ที่เห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ๑ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ซึ่งมีได้เป็นมติเอกฉันท์ อันยอมแสดงอยู่ว่า กรณีของผู้ถูกร้องยังมีสามารถพิสูจน์ได้ว่า ผู้ถูกร้องกระทำโดยจงใจจนปราศจากข้อสงสัย

สำหรับประเด็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชักถามผู้ถูกร้องเกี่ยวกับรายการเงินฝากที่แสดงในบัญชีเงินฝากว่า ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๐ มีเงินฝากธนาคาร ๒ แห่ง จำนวน ๓๔,๘๖๒,๒๑๓.๖๔ บาท ผู้ถูกร้องมีเงินจำนวนดังกล่าวจริงหรือไม่ ผู้ถูกร้องตอบยืนยันว่า มีจริงนั้น ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ผู้ชักถามได้ใช้สำเนาบัญชีเงินฝากที่ผู้ถูกร้องส่งให้เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๐ นั้น ถ้ามผู้ถูกร้องโดยชี้รายการที่มีการฝากเช็ค ซึ่งผู้ถูกร้องได้ยืนยันโดยสุจริตใจว่า ผู้ถูกร้องมีเงินตามเช็คนั้น เพราะผู้ถูกร้องเข้าใจว่า ผู้ถูกร้องอยู่ในฐานะเจ้าหน้าที่ของบริษัท ๑ ผู้มอบเช็คให้ตามจำนวนเงินที่ปรากฏในเช็คนั้น จึงยอมถือได้ว่า ผู้ถูกร้องมีเงินจริงตามนั้น และผู้ชักถามก็ได้ชักถามถึงรายการถอนเช็ค ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ทราบข้อมูลดังกล่าวอยู่ก่อนแล้ว เพื่อให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงแสดงความบริสุทธิ์ใจของผู้ถูกร้อง แต่อย่างไรก็ตาม แม้ผู้ถูกร้องขอชี้แจงประเด็นนี้ในภายหลัง ก็ได้รับการเพิกเฉย

(๖) ศาลรัฐธรรมนูญออกนั่งพิจารณาฟังคำแถลงของผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๓ และ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ได้ความเพิ่มเติมว่า ในวันรุ่งขึ้น คือ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๐ ผู้ถูกร้องได้รับเช็คเงินสดจากบริษัท เสริมสุวรรณ แทรเวล จำกัด ซึ่งเป็นเช็คของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนทบุรี ๑ บางกะปิ จำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท จึงเปิดบัญชีกับธนาคารกสิกรไทย สาขาดังกล่าว เพื่อผู้ถูกร้องจะได้ถอนเงินสดออกมาได้ในวันเดียวกัน โดยผู้ถูกร้องถอนเงินสดจำนวน ๓,๓๖๐,๖๕๐ บาท, ๖,๓๕๐,๐๐๐ บาท และ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๓ รายการเป็นเงิน ๑๑,๑๑๐,๖๕๐ บาท คงเหลือเงินเพียง ๒๓๙,๓๕๐ บาท และได้รับเช็คจากบริษัท ๑ อีก ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๑ แต่คราวนี้นำไปฝากไว้ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑ และแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า จะนำนางพรสุข ๑ เจ้าของเช็คมาเบิกความเป็นพยานของตนในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๐๐ น. แต่ก็มิได้นำพยานมา ส่วนผู้แทนของผู้ร้องยืนยันความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

โดยที่พยานหลักฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับมีเพียงพอที่จะวินิจฉัยคำร้องนี้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ มาตรา ๒๕๕ มาตรา ๓๑๗ และมาตรา ๓๓๑

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๑๑๕

๓. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๐) และมาตรา ๑๐ (๔)

ปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้หรือไม่

๒. นายจिरายู จรัสเสถียร จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ปัญหาแรก เนื่องจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ/ผู้ร้อง เสนอเรื่อง นายจिरายู จรัสเสถียร ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข (นายธีระวัฒน์ ธีร์วันสาธิต) ข้าราชการการเมือง/ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือไม่ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดได้

ปัญหาที่สอง ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ตามคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑๐๘๖/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ หลังวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า รวม ๓ ครั้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ กี่สามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง (ภายในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐) สามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง (ภายในวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๑) และสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี (ภายในวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๒)

ผู้ร้องตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวแล้ว พบว่า ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมด้วยเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องแจ้งว่า มีบัญชีเงินฝากธนาคารเพียง ๒ บัญชี เป็นเงินถึง ๓๔,๘๖๒,๒๑๓.๖๔ บาท โดยผู้ถูกร้องแสดงหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน คือ สำเนาสมุดคู่ฝากบัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๐๓๔-๑-๕๒๖๒๗-๔ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ ซึ่งมียอดเงินคงเหลือ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๒,๐๒๘,๓๕๓.๖๔ บาท และสำเนาสมุดคู่ฝากบัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๕๕-๗ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน ซึ่งมียอดเงินคงเหลือ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๓๒,๘๓๓,๘๖๐ บาท แต่ผู้ร้องตรวจพบว่า ในวันดังกล่าว ผู้ถูกร้องมีบัญชีเงินฝากธนาคาร ๒ บัญชี ดังกล่าวรวมเป็นเงินเพียง ๓,๕๑๒,๒๑๓.๖๔ บาท และมีบัญชีเงินฝากธนาคารอีก ๑๑ บัญชี รวมเป็น ๑๓ บัญชี รวมเป็นเงินเพียง ๔,๗๖๔,๓๑๘.๖๕ บาท เท่านั้น

การตรวจสอบสมุดคู่ฝากบัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๕๕-๗ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน พบว่า ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องมีเงินคงเหลือเพียง ๑,๔๘๓,๘๖๐ บาท จำนวนเงินต่างกันถึง ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท เพราะมีรายการฝากเช็คจำนวน ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท อยู่ด้วย แต่ปรากฏรายการฝากเช็คดังกล่าวใน statement ของธนาคาร ฯ ที่แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ก่อนเวลา ๑๒.๕๗.๑๕ น. ผู้ถูกร้องนำสมุดคู่ฝากไปทำรายการฝากเช็คจำนวน ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท และพนักงานได้ลงรายการฝากดังกล่าวในสมุดคู่ฝาก แต่ต่อมาก่อนเวลา ๑๓.๔๖.๒๗ น. ของวันเดียวกัน ผู้ถูกร้องได้ขอยกเลิกรายการฝากเช็คดังกล่าวโดยขอเช็คคืน โดยแจ้งต่อพนักงานธนาคารว่า ไม่ได้นำสมุดคู่ฝากมาด้วย ทำให้พนักงานธนาคารทำรายการ correct with book และรายการ no book เพื่อให้ปรากฏ code (รหัส) cor ในสมุดคู่ฝาก เมื่อนำสมุดคู่ฝากมาติดต่อกับธนาคาร ฯ ภายหลัง ซึ่งธนาคาร ฯ จะถือว่า ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้อง ไม่เคยนำเช็คจำนวน ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท มาฝากเข้าบัญชีเลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๕๕-๗

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้นำเช็คจำนวน ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท ของบริษัท เสริมสุวรรณ แทรเวล จำกัด ฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน เมื่อเวลาประมาณ ๑๒.๕๗ น. จริง แล้วจึงถ่ายสำเนาเพื่อเป็นเอกสารประกอบการยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน และเมื่อปิดผนึกของบัญชี ฯ ดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า บริษัท ฯ มาขอรับเช็คคืน เนื่องจากมีภาระทางการเงินมากในขณะนั้น (แต่ไม่แจ้งว่าพบกันที่ใด เมื่อเวลาใด) และผู้ถูกร้องก็ทราบ

ดีแล้วว่า ได้ถ่ายสำเนาสมุดเงินฝากเพื่อแสดงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว แต่ก็คืนเช็คของบริษัท ฯ ไป ทำให้เงินในบัญชีเงินฝากขาดไป ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท โดยที่ผู้ถูกร้องขอรับเช็คคืนจากธนาคารเมื่อเวลา ๑๓.๕๖.๒๗ น. และได้รับกระเป่าเอกสารจากคนขับรถคืนเมื่อเวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. และมอบให้นายทิม จำพิสุทธิ ไปส่งซองบัญชี ฯ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภายในเวลา ๑๖.๓๐ น. และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับซองบัญชี ฯ ดังกล่าวเมื่อเวลา ๑๖.๑๘ น. แต่ผู้ถูกร้องกลับยืนยันโดยอ้างความสุจริตใจของผู้ถูกร้องว่า ผู้ถูกร้องมีเงินตามเช็คคนั้น เมื่อเวลา ๑๒.๕๗.๑๕ น. (เป็นกรณีระหว่างผู้ถูกร้องเป็นเจ้าของกับบริษัทซึ่งเป็นลูกหนี้ ๓๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท) แต่ผู้ถูกร้องได้ขอคืนเช็คคนั้นเมื่อเวลา ๑๓.๕๖.๒๗ น. และแจ้งจำนวนเงินที่ผู้ถูกร้องมีอยู่ในธนาคารโดยไม่แก้ไขจำนวนตามเช็คที่ถอนคืนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเมื่อเวลา ๑๖.๑๘ น. (เป็นกรณีระหว่างผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้ฝากเงินกับธนาคารซึ่งเป็นผู้รับฝากเงินและคณะกรรมการ ป.ป.ช.) แสดงว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่แจ้งความข้อนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ในเวลาที่ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อเวลา ๑๖.๑๘ น. ของวันเดียวกัน

พิจารณาคำแถลงของผู้ถูกร้องจากการออกนั่งพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๓ และ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ แล้ว เห็นว่า คำแถลงของผู้ถูกร้องไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะรับฟังเป็นข้อแก้ตัวว่า มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว (๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐) และเมื่อผู้ถูกร้องทราบดีแล้วว่า ตนเป็นผู้ถอนคืนเช็คที่ฝาก โดยมีได้แจ้งผู้ร้องทราบจึงเป็นการจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายจิรายุ จรัสเสถียร จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ